

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Голова приймальної комісії

_____ **Я.О. Ляшок**

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування

**Освітньо-професійний рівень: «бакалавр» на базі освітньо-професійної
програми підготовки «молодший спеціаліст»**

Напрямок підготовки

6.050100

шифр

«Управління персоналом і економіка праці»

назва напрямку підготовки

Красноармійськ, 2015 р.

ВСТУП

Мета фахового вступного випробування з напрямку підготовки 6.050100 - «Управління персоналом і економіка праці» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» - виявлення рівня знань, умінь і навичок, одержаних абітурієнтами відповідно до Освітньо-кваліфікаційної характеристики молодшого спеціаліста споріднених напрямів підготовки.

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. Для успішного засвоєння освітньо-професійної програми «бакалавр» абітурієнти повинні мати базову неповну вищу освіту за спорідненими напрямами підготовки та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі природничо-наукових, загальнонаукових та економічних наук. Обов'язковою умовою є володіння державною мовою.

Характеристика змісту програми. Програма з фахового вступного випробування охоплює коло питань, які в сукупності характеризують вимоги до знань і вмінь особи, що бажає навчатись у бакалавраті ДонНТУ з метою здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» за напрямом «Управління персоналом і економіка праці». Програму складено на основі дисциплін професійної підготовки молодшого спеціаліста, зокрема: «Економіка підприємства», «Економіка праці та соціально-трудова відносини». Особливістю програми є те, що вона побудована за функціональними модулями і має міжпредметний синтетичний характер.

У кожному модулі інтегруються матеріали певного функціонального спрямування з різних дисциплін. При цьому органічно поєднуються теоретичні питання та матеріал операційного характеру, що дає можливість виявити знання й уміння використовувати категорійний апарат, методи обґрунтувань і розрахунків.

РОЗДІЛ 1. ЕКОНОМІКА ПРАЦІ І СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

1.1. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства. Структура і розміщення населення України. Види розподілу та перерозподілу трудових ресурсів. Суть, види і форми міграції населення. Відтворення населення, трудових ресурсів та людського капіталу. Формування людського капіталу: природне відтворення; організація професійної підготовки; поновлення та розвиток працездатності.

1.2. Ринок праці та його регулювання. Ринок праці як підсистема ринкової економіки. Елементи ринку праці: попит, пропонування, ціна робочої сили. Функції сучасного ринку праці, інформаційна, посередницька, ціноутворююча, стимулююча, регулююча. Сегментація ринку праці за різними ознаками.

1.3. Зайнятість та безробіття. Поняття, види та форми зайнятості населення. Види безробіття. Природна норма безробіття. Закон Оукена. Безробіття та інфляція.

1.4. Організація праці. Поняття організації праці. Основні напрямки організації праці. Поділ і кооперування праці на підприємстві, їх форми. Умови праці.

1.5. Продуктивність і ефективність праці. Поняття продуктивності і продуктивності праці, їх взаємозв'язок. Принципи управління продуктивністю. Показники вимірювання продуктивності праці, що використовуються на підприємствах. Класифікація факторів продуктивності праці. Резерви зростання продуктивності праці. Трудомісткість продукції.

1.6. Політика доходів. Вартість робочої сили та її формування. Ціна робочої сили. Чинники, які впливають на величину вартості робочої сили. Споживчий бюджет, потреби населення і соціально-економічний розвиток. Види доходів, диференціація доходів. Доходи домашніх господарств (сімей). Заробітна плата (тарифний заробіток, посадовий оклад, преміальні виплати, надбавки і доплати). Податки на заробітну плату та доходи.

1.7. Форми та системи оплати праці. Тарифна система оплати праці та її елементи. Форми і системи оплати праці. Почасова форма оплати праці та її системи. Умови її використання. Відрядна форма оплати праці та її системи. Мінімальна заробітна плата..

РОЗДІЛ 2. ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Предмет і метод економіки підприємства. Предмет економіки. Поняття, класифікація матеріальних потреб і економічних ресурсів.

2.2. Сутність, склад і структура основних фондів підприємства. Економічна сутність, класифікація і структура основних фондів. Методи обліку й оцінки. Фізичний і моральний знос, його відшкодування. Рух основних фондів підприємства. Показники і шляхи поліпшення використання основних фондів.

2.3. Сутність, склад і структура обігових коштів підприємства. Обігові кошти і засоби, їх склад і структура. Визначення потреби в обігових коштах.

Економічні показники використання обігових коштів. Види запасів. Джерела формування обігових коштів.

2.4. Склад трудових ресурсів підприємства. Сутність продуктивності праці. Структура кадрів на підприємстві. Показники використання трудових ресурсів. Поняття і показники продуктивності праці. Резерви і чинники росту продуктивності праці на підприємстві.

2.5. Форми і системи оплати праці робітників підприємства. Визначення сутності заробітної плати. Форми і системи оплати праці. Тарифна і безтарифна системи оплати праці. Реальна і номінальна заробітна плата.

2.6. Сутність, склад і структура витрат виробництва. Собівартість продукції. Економічні витрати, їх структура. Розрахунок собівартості продукції. Види собівартості. Калькуляція собівартості. Кошторис витрат на виробництво. Резерви і чинники зниження собівартості.

2.7. Сутність, методи та інструменти ціноутворення на підприємстві. Методи формування ціни на продукцію. Види цін. Цінова політика підприємства.

2.8. Фінансові показники діяльності підприємства. Визначення економічної сутності та методу розрахунку прибутку та рентабельності. Рентабельність продукції та виробництва. Напрями підвищення рентабельності.

Перелік рекомендованої літератури

1. Богиня Д.П., Грішнова О.А. Основи економіки праці. Навчальний посібник. К. "Знання прес". 2001. – 313с.
2. Буряк П.Ю. Економіка праці та соціально-трудові відносини. Навч. посібник. К.:«Центр навчальної літератури». -2004.- 402с.
3. Генкин Б.М. Экономика и социология труда: Учебник для вузов. М: Издательская группа Норма-инфра. 2003.- 384с.
4. Єсінова Н.І. Економіка праці та соціально-трудові відносини. Навч. посібник. К.:“ЗНАННЯ” .- 2004 – 364с.
5. Махсма М.Б. Економіка праці та соціально-трудові відносини. Навч. посібн. К.:”Знання”.-2005.-348с.
6. Азаренко Г.М. Економіка праці та соціально-трудові відносини : навчальний посібник для ВНЗ / Г. М. Азаренко, І. І. Борисенко, О. Г. Головка ; Г.М. Азаренкова, І.І. Борисенко, О.Г. Головка. - Львів: Новий Світ - 2011. - 343с.
7. Лукашевич В.М. Економіка праці та соціально-трудові відносини : навчальний посібник для ВНЗ / Лукашевич Віталій Матвійович ; В.М. Лукашевич. - Львів : Новий Світ- 2010. - 424с.
8. Економіка підприємства: навчальний посібник для ВНЗ / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал; О.О. Гетьман, В.М. Шаповал. – К.: ЦУЛ, 2010. – 488с.
9. Економіка підприємства: підручник / Й.М. Петрович, Г.М. Захарчин, Г.І. Кіндрацька та ін.; за заг. ред. Й.М. Петровича. – Л.: Магнолія, 2008. – 580с.

10. Економіка підприємства: підручник / М.Г. Грещак, В.М. Колот, А.П. Наливайко; за ред. С.Ф. Покропивного; ДВНЗ "КНЕУ". – К.: КНЕУ, 2008. – 528 с.
11. Шваб Л.І. Економіка підприємства: навчальний посібник для ВНЗ. – К.: Каравела, 2007. – 584с.
12. Іванілов О.С. Економіка підприємства : підручник для ВНЗ / Іванілов О. С.; О.С. Іванілов. - К. : ЦУЛ, 2011. - 728с.
13. Захарченко В.І. Економіка підприємства : практикум (збірник задач і виробничих ситуацій) : навчальний посібник для ВНЗ / Захарченко В. І., Меркулов М.М., Ширяєва Л.В. ; В.І. Захарченко, М.М. Меркулов, Л.В. Ширяєва ; Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова, Одес. нац. морський ун-т, Одес. нац. політехн. ун-т. - К. : ЦУЛ, 2012. - 144с.
14. Економіка підприємства: теорія і практикум : навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів галузі знань "Економіка та підприємництва" / В. І. Блонська [и др.] ; В.І. Блонська, Т.Г. Васильців, С.С. Гринкевич та ін. ; за ред.:Н.Г. Міценко, О.І. Яценко ; Львів. комерційна акад. - Л. : Магнолія, 2010. - 688с.

Голова фахової комісії